

İMAN VE AKTİF ÜMİT

(Kaybetmedik çünkü vazgeçmedik)

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ
وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ Biz mutlaka sizi biraz korku ile, biraz açlık ile,
yahut mala, cana veya ürünlere gelecek noksanlıkla
deneriz. **Sen sabredenleri müjdele!** (Bakara;155)

İman ve aktif ümit; İnsanın musibetlere karşı yoluna devam etmesinde, hayatî öneme sahip dinamiklerdir. Bizler; musibetleri sadece dış yüzleriyle değerlendirmenin yanlış olduğuna, **-bu gözle yaşadıklarımıza baktığımızda-** dış yüzü ekşi, ama neticesi hayırla noktalanın pek çok olay olduğuna inanırız. **Aktif ümit** ise, sebeplere riayet ederek Allah'ın lütuf ve ihsanlarını beklemektir. Peygamberimiz (s.a.s.) şartlara göre sebeplere riayet etmenin gerekliliğini; **yerinde zırh giyerek, yerinde hendek kazarak** yaşantısı ile göstermiştir. Musibetlerle karşılaşınca, bir yandan sabır tavsiye etmiş, diğer taraftan da sebeplere riayet ederek hep ümit vermiştir. Kuran; Allah'ın rahmetinden ümit kesmenin inkâr edenlerin bir vasfı olduğunu, bu itibarla müminin yese düşmemesi gerektiğini emretmiştir. (Yusuf, 12/87)

Sebepleri yerine getirmeden, iradenin hakkını vermeden ümitlenmek ise pasif bir bekleyiştir ve bu bekleyişin karşılığı ve yeri inancımızda yoktur.

Ümitli olmanın en önemli sebebi, gidilen yolun doğruluğudur. Allah'ın rızasını kazanmak için kulluk sergileyenler, eğitim ve kültür faaliyetleri yapanlar, toplumun yaralarını saranlar, evrensel insani değerlerin tesisi ve muhafazası için hizmet edenler, kazanma kuşağında oldukları için hep ümitlidirler. Zira endişe etmeye, korkmaya ve ümitlerini kaybetmeye başladıklarında, beraber yürüdüğü insanlarda paniğe, fikir dağınıklığına ve tereddüde sebebiyet verebilirler. Sonrasında da kaymalar ve dökülmeler başlar.

Tahammül sınırlarını aşan zulümler karşısında sarsılmak insan tabiatının bir refleksidir. **Ne var ki gerçekten inanan bir insan sarsılsa da devrilmez.** Münafık ise bir devrildi mi bir daha doğrulamaz. Peygamberimiz (s.a.s.) bu gerçeği metaforik bir anlatımla şu şekilde seslendirmiştir: “Mü'minin misali ekin gibidir. Ekini rüzgâr sallar durur. Mü'min de sürekli bela ve musibetlere maruz kalır. Münafık ise sarsılmaz (gibi duran) çam/sedir ağacı gibidir. O, bir kere sarsıldığında kökünden sökülür, bir daha da doğrulamaz.” (*Müslim, sıfatü'l-münâfikîn 58*)

Hadiste bildirildiği üzere rüzgâr, ekini bir o yana, bir bu yana sallar durur. Dolayısıyla ekin yere doğru yatar ama rüzgâr, fırtına dindiğinde daha da güçlenmiş olarak tekrar ayağa kalkar. İşte mü'min de bela ve musibetlerle sürekli ırgalanır, değişik imtihanlara maruz kalır ama o, bütün bunlar karşısında, sarsılsa bile Allah'ın (c.c.) izni ve inayetiyle, asla devrilmez. Sarsılmaz gibi görünen çam/sedir ağacına benzeyen münafık ise çalımlı çalımlı salınıp hiç devrilmez zannedildiği anda şiddetli bir rüzgâra maruz kalınca öyle bir devrilir ki, bir daha ayağa kalkamaz.

Müminin aktif ümit sahibi olması gerektiğini bildiren bir diğer hadiste şu şekildedir: “Mü'minin durumu şayan-ı takdir ve şaşırtıcıdır! Zira her hali onun için bir hayırdır. Bu durum sadece mü'mine hastır, başkasına değil: Memnun olacağı bir şeye mazhar olsa **şükreder** ve bu onun için hayır olur. Onu dağıdar edecek üzecek bir duruma maruz kalırsa da **sabreder**, bu da onun için hayır olur.” (*Müslim, zühd 64*). Allah Resulü, bela ve musibetlerin sabreden mü'minler hakkında hayra dönüşeceğini ifade buyurmuştur.

Zulmün paletleri altında ezilen, hayatları karartılan insanların, sebepler açısından bir çıkış bir kurtuluş beklerken, umutlarının çalınması onları ye'se ve karamsarlığa atmamalıdır. Zira Allah, Hakîmdir; her şeyi

yerli yerine yerleştiren, her işi hikmetli, her icraatını bin bir hikmetle yapandır. Lüzumsuz, abes iř işlemekten münezzehdir. Hakîm isminin gereği; **İnanmış bir insan**, mânen yükselmesi, saflaşıp özüne ermesi, kötülüklerle mücadelede metafizik geriliminin sürekli canlı kalması, immün sisteminin güçlenmesi Allah'tan başkasına bel bağlamaması, münkir, münafık ve zalimlerin gerçek yüzünün ortaya çıkması gibi dünya ve ahiret perspektifli bildiğimiz/bilemediğimiz nice hikmetlere binaen bu dünyada **sürekli imtihanlara maruz kalır**. Nitekim, Kur'ân'ı Kerîm'de bu çok hayatî inanç ve bakış açısı řu şekilde ifade edilmiştir: **“De ki: “Allah, bizim hakkımızda ne takdir etmiş ne yazmışsa başımıza ancak o gelir. Mevlam'ız, sahibimiz O'dur. Onun için müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler”** (Tevbe, 9/51)

Allame Hamdi Yazır'ın bu ayetin verdiği mesaj ile ilgili yorumu özetle şöyle; Allah'ın bizim için takdir ettiğinden başkası başımıza gelmez. Acı tatlı başımıza her ne gelirse hepsi Allah'ın yazdığıdır. O da sonuç olarak mutlaka lehimize olup dünya veya ahiret bizim menfaatimiz ve hayrımız içindir. Zira Allah, bizim mevlamız, sahibimiz, yardımcımız ve veliyy-i umurumuzdur. Üzerimizdeki bütün tasarruf ve velayet O'nundur. O nasıl dilerse öyle yapar, istediğini yapmak

O'nun hakkıdır. O, ne yaparsa hakkımızda hayırlısını yapar. O bize hayatımızda ve ölümümüzden sonra kendimizden daha önceliklidir. İşte bundan ötürü müminler yalnızca Allah'a tevekkül etmeli, bütün güç ve kudretin ancak O'na ait olduğunu bilmeli, yalnızca O'na bel bağlayıp ve her hususta sadece O'na güvenmelidirler. Allah'ın emrine ve takdirine gönül hoşluğu ile teslimiyet gösterip gereğince kulluk görevlerini yerine getirmeye özen göstermelidirler. Allah'a ne kadar tevekkül edilir, güven duyulursa, iyi bilinmelidir ki O, daha da fazlasına layıktır. Ve O'ndan başka tevekkül edilecek, bel bağlanacak, gücüne sığınılacak hiçbir merci yoktur. Çünkü Yüce Allah'ın güç ve kuvvetinden başka güç ve kuvvet yoktur.

Umudun yitirilip ye'se düşülmesi ise yavaş yavaş ölüm sürecine girilmesi demektir. İnsan çaresizse ümide çok ihtiyacı vardır. Çünkü insanın çevresindeki çareleri görebilmesi ümitli olmasına bağlıdır. **“Yeis, yol kesen bir gulyabanî, acz ve çaresizlik düşüncesi ise ruhu öldüren birer hastalıktır. Şanlı geçmişimizde yol alanlar, hep imanla, ümitle yol almışlardır.”**

Mevlamızdan niyazımız; **Bütün icraat-ı sübhaniyesine gönülden teslim olabilmeyi bizlere lütfeylesin, iman ve aktif ümitle her zaman rızasına koşabilmeyi ihsan eylesin.**